

ÖĞRETMEN DENETİMİ ARAŞTIRMALARINA GENEL BAKIŞ

Hüsnü ERGÜN*

Öz

Bu araştırmanın amacı uluslararası dergilerde yayınlanan öğretmen denetimi ile ilgili araştırmaların incelenmesidir. Bu amaçla, Scopus indeksinde taranan uluslararası dergilerde yayınlanan öğretmen denetimi ile ilgili çalışmalar, bibliyometrik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Çalışmaların seçiminde öğretmen denetimi ile ilgili olması, İngilizce ve Türkçe olması, makale kategorisinde bulunmasına ve açık erişimli olmasına dikkat edilmiştir. Scopus veri tabanı kullanılarak yapılan tanımlamada 5741 dokümana ulaşılmış, editör yazıları, kitap bölümleri hariç tutulmuş, dergilerdeki İngilizce ve Türkçe yayınlardan sadece açık erişimi olanlar incelenmiştir. Bu şekilde analize dâhil edilen 350 makaleye ulaşılmıştır. İlgili yayınlar 2008 yılına kadar yılda sabit bir seyir izlerken, 2008 yılından itibaren artış eğilimine girmiş, 62 yayınlı en fazla yayın 2023 yılında yapılmıştır. 2018 yılından itibaren 29 yayının altına düşmemiştir. İlgili yayınların "BMC Medical Education", "Universal Journal of Educational Research", "Australian Journal of Teacher Education", "Cogent Education", "Milli Eğitim", "Frontiers In Education" dergilerinde yoğunlaştığı, Hollanda'nın ülkelerarası ortak yazarlıkta ön plana çıktığı, ortak yazarlıkta öne çıkanların, Chansa-Kabali, Tamara, Jere-Folotiya, Jacqueline", "Lyytinen, Heikki", "Munachaka, Jonathan C.", "Richardson, Ulla", "Sampa, Francis", "Serpell Robert", "Westerholm, Jari", "Yalukanda, Christopher" olduğu, en fazla kullanılan anahtar kelimelerin, öğretmen eğitimi, sosyal ağ hizmeti, öğretmen adayı, öğrenci öğretim ortaklığı, öğrenci öğretim bağlamı, üniversite denetimi, denetim olduğu anlaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen, Denetim, Müfettiş, Bibliyometrik analiz.

Overview of Teacher Supervision Research in Turkey

Abstract

The aim of this study is to examine the studies on teacher supervision published in international journals. For this purpose, studies on teacher supervision published in international journals indexed in Scopus index were examined by bibliometric analysis method. In the selection of the studies, it was paid attention that they were related to teacher supervision, they were in English and Turkish, they were in the article category and they were open access. While the related publications followed a constant trend until 2008, they started to increase after 2008, and the highest number of publications was made in 2023 with 62 publications. It is understood that the relevant publications are concentrated in the journals "BMC Medical Education", "Universal Journal of Educational Research", "Australian Journal of Teacher Education", "Cogent Education", "National Education", the Netherlands is at the forefront of inter-country co-authorship, the prominent co-authors are chansa-kabali, tamara, jacqueline, the most used keywords are teacher education, social network service, teacher candidate, student teaching partnership, student teaching context, university supervision, supervision.

Keywords: Teacher, Supervision, Inspector, Bibliometric analysis.

* Doç. Dr., Pamukkale Üniversitesi, Acıpayam Meslek Yüksekokulu, husnue@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-5501-8019>

1. Giriş

Denetim, eylemlerin örgütsel amaçlara, bu amaçlara göre belirlenen ilke ve kurallara uygunluğunun derecesinin anlaşılması sürecidir (Aydın, 2000). Hedeflere ulaşma düzeyini görmek, kaynakların etkili kullanılıp kullanılmadığını belirlemek ve sunulan hizmetlerin kalitesini artırıcı yöntemleri belirlemek için eğitim sürecinin denetlenmesi ve değerlendirilmesi gerekmektedir (Demirkasimoğlu, 2011). Uluslar eğitim ve öğretim kalitesinin iyileştirilmesini isterken bunun gerçekleşmeyeceğinden endişe duyarlar. Uluslar bu endişelerini gidermek için iç denetimin yanında dış denetime de önem verirler. Dış değerlendirmeden genellikle denetim sistemi sorumludur (European Commission/EACEA/Eurydice, 2015). Tüm canlılar gibi örgütlerde gelecekte söz sahibi olmak, yarına kalmak isterler. Örgütler varlıklarını sistemin etkililiği ile sürdürürler. Bunu da denetim alt sistemi ile yaparlar (Ergün & Çelik, 2018). Her sistem, denetim alt sistemleri aracılığı ile düzenli bilgi edinirken, sistemdeki eksikliklerden haberdar olmakta ve önlem alma şansı yakalayabilmektedir (Ergün, 2022). Denetim, eğitim dâhil tüm örgütlerin en önemli alt sistemlerindedir.

Eğitim, amaçlı, sistematik ve planlı bir şekilde yürütülür. Eğitim süreci öncesi ile eğitim süreci sonrasında bireyde olumlu bir farklılık olması beklenir (Baykul, 1992). Eğitim, bireylerin var olan yeterliliklerinin geliştirilmesini ve birey ile toplumun uyumunu amaçlarken, toplum üyelerinin geleceğe yönelik umudunun devamını sağlar. Bu umudun devam etmesi eğitim iş görenlerinin özellikle öğretmenlerin niteliği ile alakalıdır. Öğretmen, öğrenme çıktılarının önemli bir belirleyicisidir. Öğretmenlerin etkili eğitim verebilmesi için başvurulan yöntemlerden biri öğretimin denetimidir. Öğretimin denetiminde, öğretmen, öğrenci ve müfettiş iş birliği yaparak ve sınıf içi etkinlikleri de gözlemleyerek öğrenme ortamının niteliğini arttırmak için öğretmene destek olmak amaçlanmaktadır (Memduhoğlu & Zengin, 2012). Öğretimin denetimi öğretmenlerin hem güçlü hem de zayıf yönlerini ortaya çıkarır ve okul müdürleri, müfettişler ve diğer yetkililer tarafından desteklenir. Denetim, öğretmenlerin karşılaştıkları zorlukların üstesinden gelmelerine yardımcı olmayı amaçlayan çabalardan biridir (Ergün vd., 2023).

Denetim, okullarda öğretimsel etkililiğin çeşitli unsurlarını bir araya getiren bir yapıştırıcı olarak düşünülebilir. Yapıştırıcı olarak denetim, kurumsal hedefleri ve öğretmen ihtiyaçlarını bir araya getirir ve öğrenmenin gelişimini artırır. Yapıştırıcının görevini yapması denetimin etkililiği ile ilgilidir. Denetim etkisiz olduğunda yapıştırıcı görevini yapamaz (Glickman vd., 2013). Öğretim denetimi öğretmenlerin mesleki gelişimlerini sağlamada önemli bir araçken (Bencherab & Maskari, 2021) denetimin kalitesi öğretimin kalitesini etkilemektedir (David vd., 2021). Müfettişler denetim yoluyla örgütün amaçları ile öğretim sürecini karşılaştırarak sisteme geri bildirimde bulunurken öğretmenler de mesleki gelişimlerine katkı sağlamaktadır (Esia-Donkoh & Ofosu-Dwamena, 2014).

Denetim sisteminde yapılacak değişikliklerde acele edilmemesi önerilirken (Gustafsson vd., 2014) Türkiye gibi ülkelerde yönetmeliklerdeki değişikliklerle sistem üzerinde oynamalar yaşanabilmektedir (Ergün, 2020b). Bu değişikliklerden en fazla öğretmenler etkilenmektedir. Müdürler üstün öğretmenleri ödüllendirerek, öğretmenlere hem maddi hem de manevi açıdan ilgi göstererek, öğretmenleri okul programlarının hazırlanmasına dahil ederek, öğretmenler tarafından iletilen fikirleri dinleyerek ve öğretmenlerin kendilerini güvende hissetmesini sağlayarak öğretmen performansını artırabilirken, otoriter ilişki öğretmen performansını olumsuz etkilemektedir (Warman vd., 2021). Denetim sözü bile öğretmenlerde endişeye neden olabilmektedir. Bu endişe denetimin şeffaf olması (Ergün, 2020a) ve olumlu bir iletişimle (Nwaokugha & Danladi, 2016) ortadan kaldırılarak denetimin daha etkili olması sağlanabilir. Denetimin yararları yanında engelleri olsa da öğretmen denetimi ile ilgili araştırmalar güncelliğini yitirmemektedir. Bu konuda birçok araştırma yapılmıştır. Denetim ile ilgili olarak son yıllarda yapılan çalışmaların; öğretmen değerlendirmesi (Ford & Lavigne, 2024), klinik denetim uygulamaları (Chaula vd., 2024), öğretmen mesleki standartları (Martin, 2024), dijital öğrenme

(Nedungadi vd., 2024), Covid 19 (Scott, 2023), geri bildirim (Coombes vd., 2023) konularına evrildiği görülmektedir. Ancak bu araştırmaların yıllara göre niceliksel durumu, kimlerin ve hangi kavramların ön plana çıkarıldığı, hangi yazarların daha fazla atıf aldığı, yazarlar arası bağlantıların ortaya konulmaması bibliyometrik analiz yöntemi ile çalışılmasını gerekli kılmıştır. Bu araştırmanın amacı uluslararası dergilerde yayınlanan öğretmen denetimi ile ilgili araştırmaların incelenmesidir. Bu kapsamda mevcut çalışmanın, uluslararası indeksli (Scopus) dergilerde yayınlanan öğretmen denetimi araştırmalarının genel durumunu ortaya koyması amaçlanmaktadır. Bu araştırmada öğretmen denetimi ile ilgili araştırmaların genel durumu ortaya konularak çalışmanın, araştırmacılar rehber olması beklenmektedir. Çalışmada şu sorulara cevap aranmıştır:

- a. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınlar, yayınlandıkları yıllara göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
- b. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınların bulunduğu en popüler dergiler hangileridir?
- c. Öğretmen denetimi ile ilgili yazarlar ve kaynaklara ait atıf sıralamaları nasıldır?
- d. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınlarda ülkeler arası ortak yazarlık yapısı nasıldır?
- e. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınlarda yazar ortak atıf ağı yapısı nasıldır?
- f. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınlarda ortak kelime ağı yapısı nasıldır?
- g. Öğretmen denetimi ile ilgili yayınlarda yazarlar arası bibliyometrik bağlantı konusunda nasıl bir yapı ortaya çıkmaktadır?

2. Yöntem

Bu parça çalışmada Scopus indeksinde taranan uluslararası dergilerde yayınlanmış öğretmen denetimi ile ilgili çalışmalar, bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak incelenmiştir.

2.1. Araştırma Deseni

Bibliyometrik teknikler, herhangi bir konudaki en verimli araştırmacıların belirlenerek araştırmacılar arasındaki ilişkilerin ortaya konulması gibi amaçlara ulaşabilmek için kullanılabilir (Al vd., 2012). Bibliyometrik göstergeler bilimsel üretimi ölçmek ve toplumdaki etkisini değerlendirmeye çalışmak için tasarlanmıştır (García-Villar & García-Santos, 2021).

Bibliyometrik göstergeler (Joshi, 2014); nicel göstergeler, performans göstergeleri ve yapısal göstergeler olmak üzere üçe ayrılır. Nicel göstergeler, araştırmacının verimliliğini ölçmek için kullanılırken, performans göstergeleri derginin veya araştırmacının niteliğini ölçmek için kullanılır. Yapısal göstergeler ise yayın, yazarlar ve araştırma alanları arasında bağlantı kurulmasına yardımcı olur.

Bibliyometrik analiz aşağıda belirtilen aşamalarla gerçekleştirilir (Donthu vd., 2021):

1) Bibliyometrik çalışmanın amaçlarının ve kapsamının tanımlanması; bu çalışmanın kapsamı öğretmen denetimidir. Bu araştırmanın amacı ise uluslararası dergilerde yayınlanan öğretmen denetimi ile ilgili araştırmaların incelenmesidir.

2) Bibliyometrik analiz tekniklerinin seçilmesi; bu çalışmada atıf, ortak yazar, yazarlar arası bibliyometrik bağlantı ve ortak kelime analizlerinden yararlanılmıştır

3) Bibliyometrik analiz için verilerin toplanması; bu çalışmanın verileri Scopus veri tabanında alınmıştır.

4) Bibliyometrik analiz yapılarak yorumlanmış ve bulguların rapor edilmiştir.

2.2. Verilerin Toplanması

Analizlere dâhil edilecek çalışmaların öğretmen denetimi ile ilgili olması, İngilizce ve Türkçe olması, makale kategorisinde bulunmasına, açık erişimli olmasına dikkat edilmiş, öğretmen ve denetim kelimeleri ile arama yapılmıştır.

Scopus veri tabanı kullanılarak yapılan tanımlamada 5741 dokümana ulaşılmış, dergilerde yayınlanan editör yazıları, kitap bölümleri vb. dışındaki İngilizce ve Türkçe makaleler incelenmiştir. Böylece açık erişimli 350 makale analize dâhil edilmiştir. Önceliğin açık erişimli yayınlara verilmesinin nedeni açık erişimli yayınlara daha fazla ve daha hızlı atıf yapılabilmesidir (Zawacki-Richter vd., 2010).

2.3. Verilerin Analizi

Verilerin betimsel ve bibliyometrik analizleri yapılmıştır. Betimsel analizler Scopus'tan elde edilen veriler ile gerçekleştirilmiştir. Bibliyometrik analizler ise VOSviewer programı kullanılarak yapılmıştır. Bu kapsamda atıf, ortak yazar, yazarlar arası bibliyometrik bağlantı ve ortak kelime analizlerinden yararlanılmıştır. Öncelikle Scopus veri tabanından yukarıda bahsedilen ölçütlere göre elde edilen dosya dışı aktarılarak analizlerde kullanılmıştır. Yapılan analizler yorumlanmış, VOSviewer programı kullanılarak görselleştirilmiş ve rapor edilmiştir.

2.4. Araştırma Etiği

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında davranılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler herkese açık olduğu için etik izine ihtiyaç duyulmamıştır. Araştırma ve raporlama sürecinde etik ilkelere uygun hareket edilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde betimsel ve bibliyometrik bulgular sunulmaktadır. Betimsel bulgularda yayınların yıllara göre dağılımı ile en popüler dergiler değerlendirilirken, bibliyometrik bulgular ortak yazar, ortak atıf, anahtar kelimeler ve bibliyometrik bağlantılar değerlendirilmiştir.

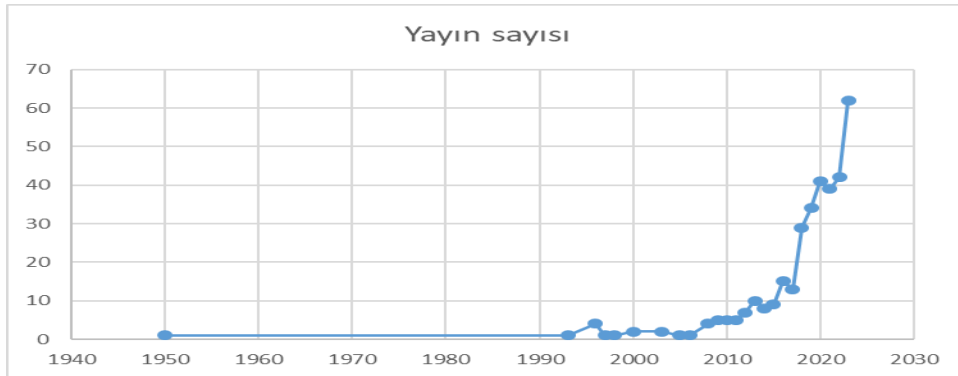
3.1. Betimsel Bulgular

İlgili yayınların yıllara göre dağılımı ile en popüler dergiler betimsel olarak analiz edilmiştir.

3.1.1. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı:

Şekil 1

İlgili Yayınların Yıllara Yöre Dağılımı

Yayınların Yıllara Göre Dağılımı: İlgili yayınlar 2008 yılına kadar yılda sabit denilebilecek bir seyir izlerken, 2008 yılından itibaren artış eğilimine girmiştir. 2023 yılında sayı 62 yayınlara ulaşmıştır. 2018 yılından itibaren 29 yayının altına düşmemiştir. Öğretmen denetimine verilen önemin son yıllarda artış gösterdiği söylenebilir.

3.1.2. En Popüler Dergiler:**Tablo 1***En popüler dergiler*

Dergi adı	Makale sayısı
BMC Medical Education	24
Universal Journal of Educational Research	17
Australian Journal of Teacher Education	13
Cogent Education	11
Milli Eğitim	11
Frontiers In Education	10
Academic Medicine	8
European Journal of Educational Research	8
International Journal of Evaluation And Research In Education	8
South African Journal of Education	8
Education Policy Analysis Archives	7
International Journal of Instruction	7
Medical Teacher	6
Teaching And Teacher Education	6
International Journal of Learning Teaching And Educational Research	5

Öğretmen denetimi ile ilgili yayınların “BMC Medical Education”, “Universal Journal of Educational Research”, “Australian Journal of Teacher Education”, “Cogent Education”, “Milli Eğitim”, “Frontiers In Education” dergilerinde yoğunlaştığı ve çalışmaların tıp eğitiminde de önemli bir yer kapladığı görülmektedir.

3.2. Bibliyometrik Bulgular

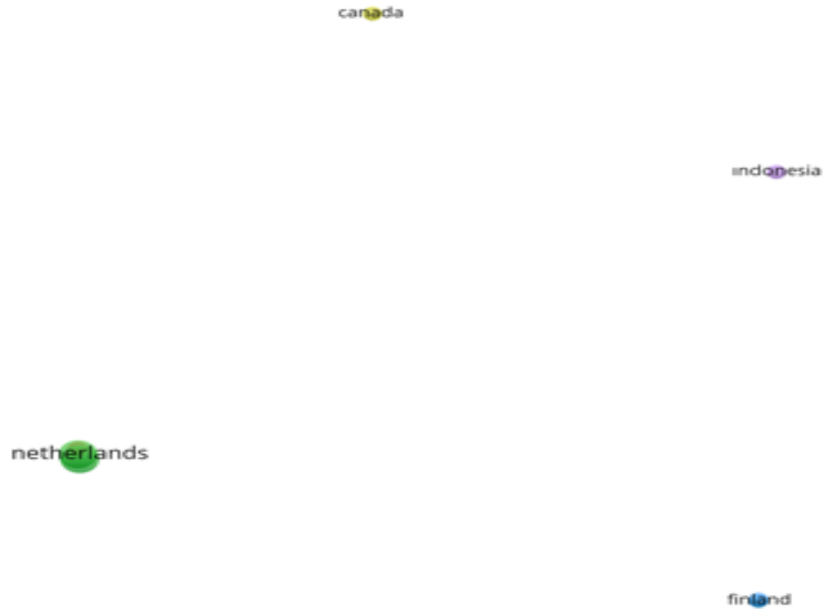
Ortak yazar analizi (Ülke), ortak yazar analizi, ortak atıf analizi (kaynak), ortak atıf analizi (yazar), ortak kelime analizi, yazarlar arası bibliyometrik bağlantı analizleri bibliyometrik olarak analiz edilmiştir.

3.2.1. Ortak Yazar Analizi (Ülke):

Ülkeler arası iş birliğine yönelik ortak yazar analizi Şekil 2’de sunulmuştur. Hollanda 4 doküman hazırlayarak 401 atıf alırken, birer dokümanla Kanada 92 atıf, Endonezya 65 atıf, Fillandiya 60 atıf almıştır. Ülkeler arası iş birliği ortak yazar analizi sonucu Hollanda’nın ülkelerarası ortak yazarlıkta önemli rol oynadığı, yüksek yayın ve atıf sayısı istatistiklerine sahip olduğu da görülmektedir.

Şekil 2

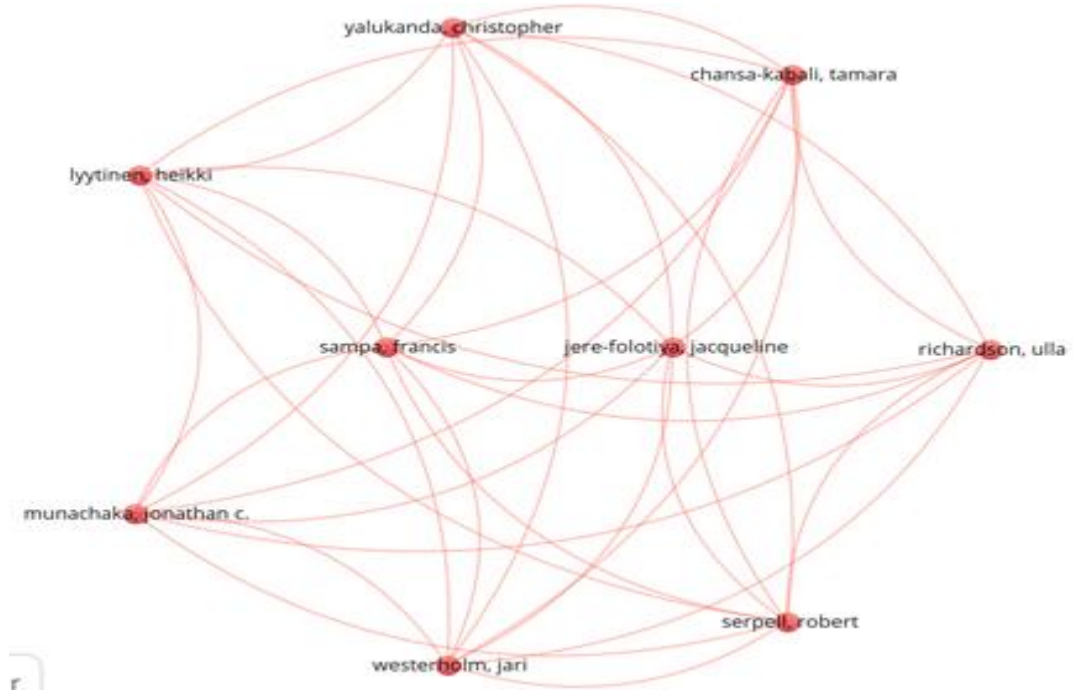
Ortak Yazar Analizi (Ülke)

3.2.2. Ortak Yazar Analizi:

Şekil 3

Ortak Yazar Analizi

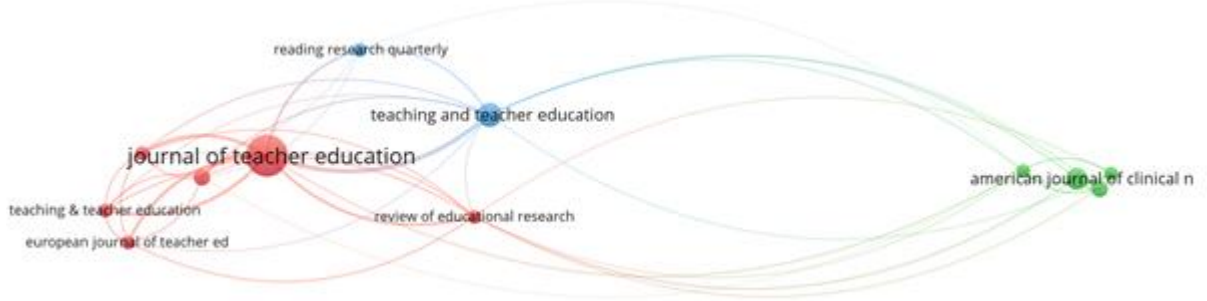

Ortak yazar analizi Şekil 3'te sunulmuştur. Haritada ortak yazarlıkta ön plana çıkan araştırmacıların, "Chansa-Kabali", "Tamara", "Jere-Folotiya", "Jacqueline", "Lyytinen, Heikki", "Munachaka, Jonathan C.", "Richardson, Ulla", "Sampa, Francis", "Serpell, Robert", "Westerholm, Jari", "Yalukanda, Christopher" olduğu görülmektedir.

3.2.3. Ortak Atf Analizi (Kaynak):

Şekil 4

Ortak Atf Analizi Kaynak

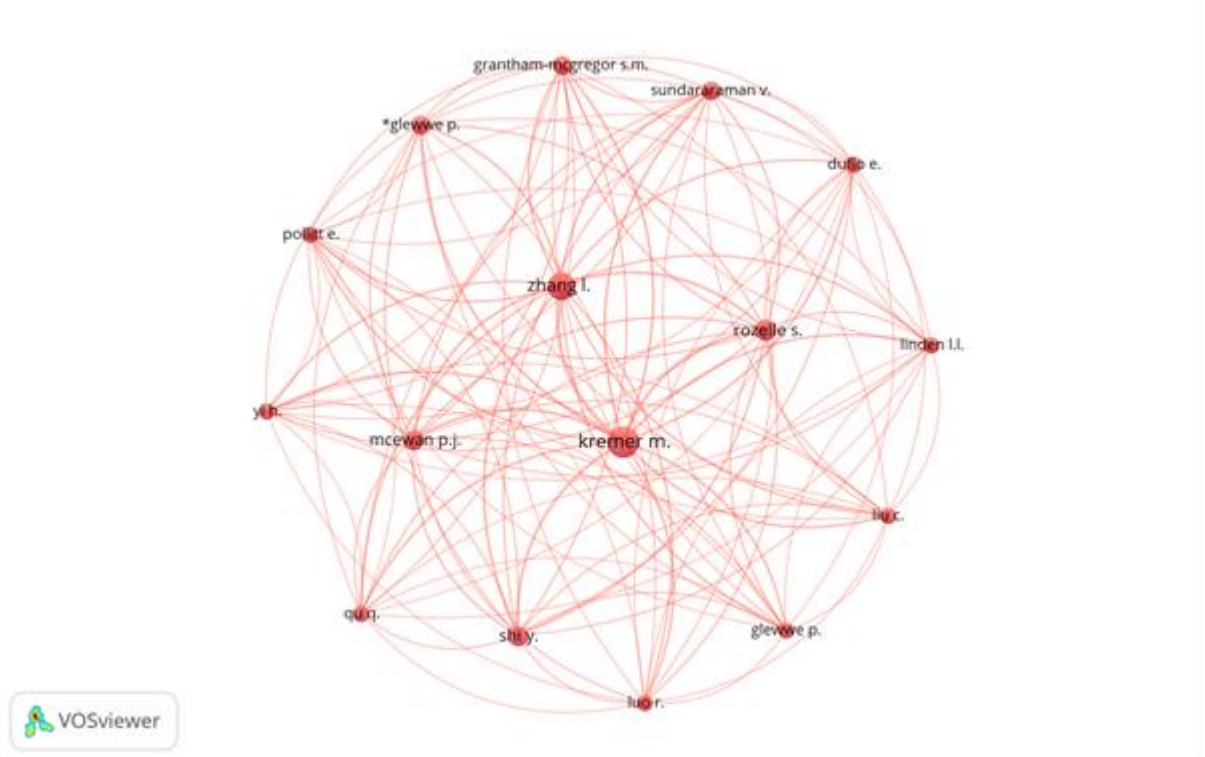

Ortak atf analizi ile ilgili Şekil 4 incelendiğinde öne çıkan kaynakların; “Journal of Education for Teaching”, “Teaching & Teacher Education”, “Teaching and Teacher Education”, “Reading Research Quarterly”, “Review of Educational Research”, “European Journal of Teacher Education”, “American Journal of Clinical Nutrition” olduğu görülmektedir.

3.2.4. Ortak Atf Analizi (Yazar):

Şekil 5

Ortak Yazar Atf Ağı

Ortak atf analizi ile ilgili Şekil 5 incelendiğinde öne çıkan yazarların; “Glewwe P.”, “Ashford S.J.”, “Chen H.C.”, “Grantham-Mcgregor S.M.”, “Kremer M.”, “Lyytinen H.”, “Mcewan P.J.”,

“Mukminin A.”, “Rozelle S.”, “Shi Y.”, “Sundararaman V.”, “Ten Cate O.”, “Vandewalle D.”, “Zeichner K.” ve “Zhang L.” olduğu görülmektedir.

3.2.5. Ortak Kelime Analizi:

Şekil 6

Ortak-Kelime Analizi

Ortak kelime analizi şekil 6’da görülmektedir. Yayınlarda 19 farklı anahtar kelime kullanıldığı anlaşılmaktadır. En fazla kullanılan anahtar kelimeler; öğretmen eğitimi, sosyal ağ hizmeti, öğretmen adayı, öğrenci öğretim ortaklığı, öğrenci öğretim bağlamı, üniversite denetimi ve denetim şeklinde sıralanmaktadır.

3.2.6. Yazarlar Arası Bibliyometrik Bağlantı Analizi:

Şekil 7

Yazarlar Arası Bibliyometrik Bağlantı Analizi

Öğretmen denetimi alanında yapılan çalışmalarda yazarlar arasındaki bibliyometrik bağlantı Şekil 7’de gösterilmiştir. Analiz sonucu dört kümenin oluştuğu ve merkezde Susan D. Martin’in yer aldığı görülmektedir. Brandon M. Butler, Alexander Cuenca, Todd Dinkelman, Joseph R. Nichols ve Mardi Schmeichel birinci kümeyi, Jan De Jong, Frieda Leenders, karel Stokking, Jan Van Tartwijk ikinci kümeyi, Susan D. Martin, Jennifer L. Snow, Cheryl A. Torrez üçüncü kümeyi, Luc côté, hélène leclère diğer kümeyi oluşturmaktadır.

4. Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu çalışmada “öğretmen denetimi” ile ilgili uluslararası dergilerde yayınlanmış araştırmaların analizleri yapılmıştır. İlgili yayınların yıllar içerisindeki yayın sayıları incelendiğinde 2008 yılına kadar görece sabit bir seyir izlerken, 2008 yılından itibaren artış eğilimine girmiştir. En fazla 2023 yılında 62 yayın yapılmıştır. 2018 yılından itibaren 29 yayının altına düşmemiştir. Teknolojiyle ilişkili eğitim denetimi konusuyla ilgili yayınların 2008 yılından itibaren (Suherman, 2023), beden eğitimi öğretmen

eğitimi temalı yapılan çalışmaların 2010 yılından itibaren (Tunçel & Avşar, 2023), iş temelli renme ile ilgili yayınların zaman içinde (Bezerra, 2021), artış eğiliminde olduğu, mentrlkle ilgili çalışmaların da son yıllarda arttığı (Yirci vd., 2023) görülmektedir. Öğretmenlik mesleğinde iş temelli yaklaşımların benimsendiği, denetimin öğretmenin gelişimine duyulan gereksinimi gidermesi bakımından da önemli olduğu söylenbilir.

Öğretmen denetimi ile ilgili yayınların “BMC Medical Education”, “Universal Journal of Educational Research”, “Australian Journal of Teacher Education”, “Cogent Education”, “Milli Eğitim”, “Frontiers in Education” dergilerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Öğretmen denetimi ile ilgili çalışmaların tıp eğitiminde de önemli bir yer kapladığı görülmektedir. Beden eğitimi ğretmen eğitimi temalı yapılan çalışmaların bibliyometrik analizinde en fazla en fazla yayın ve atıf sahibi derginin Journal of Teaching in Physical Education dergisi olduğu görülmüştür (Tunçel & Avşar, 2023). En fazla yayın yapılan dergiler arasında Türkiye kaynaklı bir dergi bulunmaktadır. Bu durum Türkiye kaynaklı dergilerin Scopus veri tabanında daha az taranmasından kaynaklanıyor olabilir.

lkeler arası iş birliğine yönelik ortak yazar analizine göre Hollanda 4 doküman hazırlayarak 401 atıf alırken, birer dokümanla Kanada 92 atıf, Endonezya 65 atıf, Finlandiya 60 atıf almıştır. lkeler arası iş birliği haritasında Hollanda'nın önemli rol oynadığı, yüksek yayın ve atıf sayısı istatistiklerine sahip olduğu da görülmektedir. Iř temelli renme, beden eğitimi ğretmen eğitimi, mentörlük konuları ile ilgili araştırmalarla ilgili yayınlarda en fazla Birleşik Krallık, Avustralya, Kanada ve İngiltere’de olduğu (Bezerra, 2021; Tunçel & Avşar, 2023; Yirci vd., 2023) anlaşılmaktadır. Scopus veri tabanında ğretmen denetimi ile ilgili Türkiye kaynaklı sadece 18 makale yer almaktadır. Bu 18 makalenin 10 tanesi Türkiye kaynaklı dergilerde yayınlanmıştır.

Ortak yazarlıkta ön plana çıkan araştırmacıların, Chansa-Kabali, Tamara, Jere-Folotiya, Jacqueline”, “Lyytinen, Heikki”, “Munachaka, Jonathan C.”, “Richardson, Ulla”, “Sampa, Francis”, “Serpell, Robert”, “Westerholm, Jari”, “Yalukanda, Christopher” olduğu görülmektedir. Türkiye’den ne çıkan yazarın olmaması dikkate değer bir veri olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durum Türk araştırmacıların yeterli destek almamasından kaynaklanabilir. Türkiye’den ne çıkan yazarın olmaması sorunu araştırmacılara daha fazla destek vererek zmlenebilir.

Ortak atıf analizi ile öne çıkan kaynakların; “Journal of Education for Teaching”, “Teaching & Teacher Education”, “Teaching and Teacher Education”, “Reading Research quarterly”, “Review of Educational Research”, “European Journal of Teacher Education”, “American Journal of Clinical Nutrition” olduğu görülmektedir. Denetim ve kültür (Amos, 2007), ğretmen adaylarının denetimi (Levine, 2011), ğretmen güçlendirme (Nie & Lee, 2014), zel eğitimde denetim (Willenberg, 1966) mesleki kimlik (Wong & Liu, 2024) konularında çalışmalar yayımlanmaktadır. Türkiye’den ğretmen denetimine ilgi duyan araştırmacılar bu kaynaklardan yararlanarak ön plana çıkan yazarlar arasına girebilirler. Scopus veri tabanında yapılan araştırmada Türkiye kaynaklı Milli Eğitim, Eurasian Journal of Educational Research ve Turkish Online Journal of Distance Education dergileri ön plana çıkmasa da ğretmen denetimi ile ilgili çalışmalar yayımlanmaktadır.

Ortak atıf analizi ile ilgili ne çıkan yazarların; “Glewwe P.”, “Ashford S.J.”, “Chen H.C.”, “Grantham-Mcgregor S.M.”, “Kremer M.”, Lyytinen H.”, “Mcewan P.J.”, “Mukminin A.”, “Rozelle S.”, “Shi Y.”, “Sundaraman V.”, “Ten Cate O.”, “Vandewalle D.”, “Zeichner K.” ve “Zhang L.” olduğu görülmektedir. Scopus veri tabanında 2024 yılı verilerine bakıldığında ğretmen yetiştirme (Bjrmdal vd., 2024), duygusal davranış bozukluğu olan çocuklarda eğitim (Deger vd., 2024), dijital yeterlilik (Rasdiana vd., 2024), klinik denetim (Chaula, 2024) gibi konularda çalışmalar yapılmaktadır. Öğretmen denetimi araştırmalarına ilgi duyan ve uluslararası bir yazar olmayı düşünen araştırmacılar bu yazarlarla iş birliğine gidebilirler.

Yayınlarda 19 farklı anahtar kelime kullanıldığı anlaşılmaktadır. En fazla kullanılan anahtar kelimeler; öğretmen eğitimi, sosyal ağ hizmeti, öğretmen adayı, öğrenci öğretim ortaklığı, öğrenci öğretim bağlamı, üniversite denetimi, denetim şeklinde sıralanmaktadır. Teknolojiyle ilişkili Eğitim Denetimi konusuyla ilgili yayınlarda en sık kullanılan temaların, denetmen, kalite, müdür, performans, okul, bilgi, mühendislik ve STEM olduğu, denetim konusunun teknoloji, bilim, sınıf, deneyim, mühendislik, matematik, çalışma, öğrenci, bilgi, öğretmen, bilgi, problem, okul, etki, bilgi, öğretim, performans, eğitim, eğitim teknolojisi, araştırma, inceleme, vaka çalışması, eğitim süreci, süreç, eğitim sistemi, müdür, kalite, üniversite, uygulama, etki, etkililik, denetçi, uygulama, rol, eğitim terimleriyle ilişkisi olduğu görülmektedir (Suherman, 2023). Öğretmen denetimi ile ilgili uluslararası araştırma yapmak isteyen araştırmacıların bu anahtar kelimeleri çalışmalarında kullanmaları uygun olacaktır. Dergi park üzerinde yapılan çalışmada çalışmaların genellikle müfettiş, öğretmen denetimi, denetim konusunda yönetici, müfettiş ve öğretmen görüşleri, ders denetiminin kimin yapacağı gibi konularda yoğunlaştığı görülmektedir. Dergi park üzerinden ulaşılan çalışmaların, öğretmen eğitimi, sosyal ağ hizmeti, öğretmen adayı, öğrenci öğretim ortaklığı, öğrenci öğretim bağlamı, üniversite denetimi, denetim gibi anahtar kelimelerden uzak olduğu gözümüze çarpmaktadır.

Öğretmen denetimi alanında yapılan çalışmalarda yazarlar arasındaki bibliyometrik bağlantıda dört kümenin oluştuğu ve merkezde Susan D. Martin'in yer aldığı görülmektedir. Brandon M. Butler, Alexander Cuenca, Todd Dinkelman, Joseph R. Nichols ve Mardi Schmeichel birinci kümeyi, Jan De Jong, Frieda Leenders, Karel Stokking, Jan Van Tartwijk ikinci kümeyi, Susan D. Martin, Jennifer L. Snow, Cheryl A. Torrez üçüncü kümeyi, Luc côté, hélène leclère diğer kümeyi oluşturmaktadır. Bu araştırmacılar klinik denetim (McCormack vd. 2019; Snow vd, 2020), öğretmenlik mesleğinde uygulama şokunu azaltmak (Stokking vd. 2003), mesleki benlik (van Rijswijk vd., 2018), öğretmen gelişimi (Snow-Gerono, 2008) öğretmenlerin hesap verme ve araştırma arasındaki ikilemi (Martin,2010) gibi konularda çalışmaktadır. Türkiye'de Milli eğitim Bakanlığı denetim yapısı oluşturmadaki kararsızlığı (Ergün, 2020b; Ergün vd.,2023) araştırmacıların da denetim yapısı üzerinde yoğunlaşmalarına neden olabilmektedir. Öğretmen denetimi ile ilgili uluslararası araştırma yapmak isteyen araştırmacıların bu bibliyometrik bağlantıda kendilerine yer bulabilirler.

Bu araştırma Scopus veri tabanında bulunan öğretmen denetimi ile ilgili makaleleri kapsamaktadır. Bu kapsamda diğer veri tabanlarında yer alan yayınlar analizlere dâhil edilememiştir. Eğitim alanında yapılan çalışmalarda WOS ile ilgili yayınların Scopus'a göre daha az olması, daha fazla uluslararası yayın ile çalışma isteği bu kararın alınmasına sebep olmuştur. Öğretmen denetimi konusuna ilgi duyan araştırmacılar ileride farklı veri tabanları ile benzer çalışmalar gerçekleştirilebilir. Türkiye kaynaklı çalışmaların Ulakbim veri tabanı üzerinden analiz edilmesine olanak sağlanması ile ulusal düzeyde de bu çalışmalar da gerçekleştirilebilir. Analize dâhil edilen çalışmalardan 251'i hiçbir destek almazken 99 çalışma desteklenmiştir. Uluslararası çalışmaların artması için kamu ve özel kesim tarafından verilen destekler de artırılmalıdır. Özellikle Türkiye'de öğretmen denetimi konusundaki uluslararası çalışmaların yetersizliği çalışmalara desteğin artırılmasını gerektirmektedir. Özel sektöre vergi indirimi gibi teşvikler sunulurken, üniversitelerin ise yaptıkları projelerle orantılı olarak bütçeden aldıkları paylar arttırılabilir. Çalışmanın Türkiye öğretmen araştırmalarında daha az çalışma yapan ülkelerdeki araştırmacılara yol gösteri olması beklenmektedir.

5. Kaynakça

- Al, U., Sezen, U., & Soydal, İ. (2012). Hacettepe Üniversitesi bilimsel yayınlarının sosyal ağ analizi yöntemiyle değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 29(1), 53-71.
- Amos Y. T. (2017). A visit to purgatory: Cultural mismatch between a Japanese international teacher candidate and her American supervisors and mentor teachers. *Teaching and Teacher Education*, 68(8), 200–209. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2017.09.006>

- Aydın, M. (2000). *Çağdaş eğitim denetimi*. Hatipoğlu.
- Baykul, Y. (1992). Eğitim sisteminde değerlendirme [Evaluation in education system]. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7, 85-94.
- Bencherab, A., & Maskari, A. A. (2021). Clinical supervision: A genius tool for teachers' professional growth. *The Universal Academic Research Journal*, 3(2), 51-57.
- Bezerra, J. , Batista Mota, F. , Waltz Comarú, M. , Amara Maciel Braga, L., Fernandes Moutinho Rocha, L. , Roberto Carvalho, P. , Alexandre da Fonseca Tinoca, L., & Matos Lopes, R. (2021), A worldwide bibliometric and network analysis of work-based learning research. *Higher Education, Skills and Work-Based Learning*, 11(3), 601-615. <https://doi.org/10.1108/HESWBL-03-2020-0035>
- Bjørndal, C., Mathisen, P., Wennergren, A. C., & Fredrik Thornberg, F. (2024). Challenges of the supervision process in the teacher education practicum – A qualitative research review. *Teaching and Teacher Education*, 146, 1-24. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2024.104619>
- Chaula, L. (2024). Measure for clinical supervision practices as factors of predictive indicators of teachers' professional identity development in Tanzania, *Heliyon*, 10(4), 1-15. <https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2024.e25768>.
- Chaula, L., Lawrent, G., & Freddie Warioba Iramba, I. (2024). School heads' clinical supervision practices in Tanzania: implications for teachers' professional competency development. *Cogent Education*, 11(1). <https://doi.org/10.1080/2331186X.2024.2362551>
- David, O., & Madinah, N. & Godfrey, E. (2021). Instructional supervision practice and effective teaching in ugandan secondary schools. *International Journal of Education and Research*, 9 (3), 219-232.
- Deger, G. K., Moohr, M., Riden, B., & Taylor, J. C. (2024). Behavior, paperwork, instruction, and supervision . . . Oh my! A review of the literature on mentorship for teachers of children with EBD. *Journal of Emotional and Behavioral Disorders*, 32(2), 95-109. <https://doi.org/10.1177/10634266241235131>
- Demirkasımoğlu, N. (2011). Türk eğitim sisteminde bir alt sistem olan denetim sisteminin seçilmiş bazı ülkelerin denetim sistemleri ile karşılaştırılması [The comparison between Turkish Supervision System as a sub-system of educational system with some selected countries]. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(23), 23-48. <https://doi.org/10.11616/AbantSbe.262>
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., & Pandey, N. & Lim, W. M., (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research, Elsevier*, 133(C), 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>
- Ergün H., Çelik K., Tanrıöğen A., & Nayır, F. (2023). Supervisión de la docencia en turquía. *Supervisión* 21, 70(70). <https://doi.org/10.52149/Sp21/70.7>
- Ergün, H. (2020-a). The effect of school transparency on attitude towards supervision. *International Journal of Contemporary Educational Research*, 7(1), 114–126. <https://doi.org/10.33200/ijcer.652497>
- Ergün, H. (2020-b). Yönetmeliklerde müfettişler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (50), 141-157.
- Ergün, H. (2022). Eğitim müfettişlerinin sorunları. *Asya Studies*, 6(21), 97-108. <https://doi.org/10.31455/asya.1130406>

- Ergün, H., & Çelik, K. (2018). Maarif müfettişlerinin füzyon ve fisyon sürecinde yaşadıklarına ilişkin nitel bir araştırma. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 410-426. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.6c3s19m>
- Esia-Donkoh K., & Ofosu-Dwamena E. (2014). Effects of educational supervision on Professional development: Perception of public basic school teachers at Winneba, Ghana. *British Journal of Education*, 2(6), 63-82.
- European Commission/EACEA/Eurydice (2015). Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe. Eurydice Report. Luxembourg: Publications Office of the European Union. https://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/content/assuringquality-education-policies-and-approaches-school-evaluation-europe_en adresinden 12.03.2024 tarihinde erişilmiştir.
- García-Villar, C., & García-Santos, J.M. (2021). Bibliometric indicators to evaluate scientific activity. *Indicadores bibliométricos para evaluar la actividad científica. Radiología*, 63 (3), 228-235. <https://doi.org/10.1016/j.rxeng.2021.01.002>
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross-Gordon, J. M. (2013). The basic guide to supervision and instructional leadership. Pearson Education.
- Gustafsson, J.E., Lander, R., & Myrberg, E. (2014). Inspections of Swedish schools: A critical reflection on intended effects, causal mechanisms and methods. *Education Inquiry*, 5(4), 461-479. <https://doi.org/10.3402/edui.v5.23862>
- Huang, L., & Liew, H. (2021). A bibliometric overview of the journal of workplace learning. *Journal of Workplace Learning*, 33(7), 547-560. <https://doi.org/10.1108/JWL-01-2021-0005>
- Jennifer L. Snow-Geron, (2008). Locating supervision—A reflective framework for negotiating tensions within conceptual and procedural foci for teacher development, *Teaching and Teacher Education*, 24 (6), 1502-1515. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2008.02.002>
- Joshi, M. A. (2014). Bibliometric indicators for evaluating the quality of scientific publications. *The Journal of Contemporary Dental Practice*, 15 (2). 258-262. <https://doi.org/10.5005/jp-journals-10024-1525>
- Lee, A. N., & Nie, Y. (2014). Understanding teacher empowerment: Teachers' perceptions of principal's and immediate supervisor's empowering behaviours, psychological empowerment and work-related outcomes, *Teaching and Teacher Education*, 41, 67-79. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2014.03.006>.
- Levine, T.H. (2011). Features and strategies of supervisor professional community as a means of improving the supervision of preservice teachers. *Teaching and Teacher Education*, 27 (5), 930-941. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2011.03.004>
- Martin, S. (2010). Teachers using learning styles: Torn between research and accountability? *Teaching and Teacher Education*, 26 (8), 1583-1591. <https://doi.org/10.1016/j.tate.2010.06.009>
- Memduhoğlu, H. B., & Zengin, M. (2012). Implementability of Instructional Supervision as a Contemporary Educational Supervision Model in Turkish Education System. *Journal of Theoretical Educational Science*, 5(1), 131-142.
- McCormack, B., Baecher, L. H., & Cuenca, A. (2019). University-based teacher supervisors: Their voices, their dilemmas. *Journal of Educational Supervision*, 2 (1). <https://doi.org/10.31045/jes.2.1.2>

- Nwaokugha, D.O., & Danladi, S.A. (2016). Language and communication: Effective tools for educational supervision and inspection in Nigeria. *Mediterranean Journal of Social Sciences*, 7(3), 420-428. <https://doi.org/10.5901/mjss.2016.v7n3p420>
- Rasdiana, Bambang Budi Wiyono, B.B., Imron, A., Rahma, L., Arifah, N., Azhari, R., Elfira; Sibula, I., & Maharmawan, M.A. (2024). Elevating Teachers' Professional Digital Competence: Synergies of Principals' Instructional E-Supervision, Technology Leadership and Digital Culture for Educational Excellence in Digital-Savvy Era. *Education Sciences*. 14 (3), 266. <https://doi.org/10.3390/educsci14030266>
- Snow, J., Carter, H., Dismuke, S. A., Larson, A., & Shebley, S. (2020). Scaffolding development of clinical supervisors: learning to be a liaison. *Journal of Educational Supervision*, 3 (1). <https://doi.org/10.31045/jes.3.1.4>
- Stegmeir, M. (2016). Climate change: New discipline practices promote college access. *The Journal of College Admission*, (231), 44-47. https://www.nxtbook.com/ygsreprints/NACAC/nacac_jca_spring2016/#/46
- Stokking, K., Leenders, F., De Jong, J., & Van Tartwijk, J. (2003). Öğrenciden öğretmene: Öğretmenlik mesleğinde uygulama şokunu ve erken terk etmeyi azaltma. *Avrupa Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 26 (3), 329-350. <https://doi.org/10.1080/0261976032000128175>
- Suherman, I., Fauziah, R. S.P., Maryani, N., & Lathifah, Z.K. (2023). A Bibliometric analysis of technological-based educational supervision research using vosviewer. *Journal of Engineering Science and Technology*, 18 (3), 49-56.
- Tunçel, N.Y., & Avşar, Z. (2023). Physical education teacher education: A bibliometric analysis by vosviewer, *The Online Journal of Recreation and Sports (TOJRAS)*, 12 (4), 852-862. <https://doi.org/10.22282/tojras.1346132>
- Van Rijswijk, M. M., Bronkhorst, L. H., Akkerman, S., & van Tartwijk, J. W. F. (2018). Supervision Dialogues in Teacher Education: Balancing Dis/continuities of the Vocational Self-Concept. In *Research on Teacher Identity* (pp. 97-107). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-319-93836-3_9
- Warman, W., Poernomo, S. A., Januar, S., & Amon, L. (2021). Leadership style and principal supervision in improving teacher performance at state high schools in kutai kartanegara regency, east kalimantan province, Indonesia. *EduLine. Journal of Education and Learning Innovation*, 2(1), 17-24. <https://doi.org/10.35877/454RI.eduline581>
- Willenberg, E. P. (1966). Organization, administration, and supervision of special education. *Review of Educational Research*, 36(1), 134-150. <https://doi.org/10.2307/1169641>
- Wong, C.Y.E., & Liu, W.C. (2024). Öğretmen mesleki kimliğinin gelişimi: Öz belirleme teorisinden perspektifler. *Avrupa Öğretmen Eğitimi Dergisi*, 1-19. <https://doi.org/10.1080/02619768.2024.2371981>
- Yirci, R.; Karakose, T.; Kocabas, I., Tülüba, S. T., & Papadakis, S. (2023). A bibliometric review of the knowledge base on mentoring for the professional development of school administrators. *Sustainability*, 15, 3027. <https://doi.org/10.3390/su15043027>
- Zawacki-Richter, O., Anderson, T., & Tuncay, N. (2010). The growing impact of open access distance education journals: a bibliometric analysis. *International Journal of E-Learning & Distance Education Revue Internationale Du E-Learning Et La Formation à Distance*, 24(3), 1-24.